

بررسی تاثیر آموزش مراقبت از خود بر توانبخشی

مبتلایان به سکتة مغزی همی پلژیک

محمد صاحب‌الزمانی^۱، لیلا آلیلو^۲، علی شکیبی^۳^۱ استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پزشکی تهران^۲ مربی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه^۳ کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

چکیده

سابقه و هدف: آموزش مراقبت از خود به بیمار مبتلا به سکتة مغزی و خانواده وی رکن اصلی در اقدامات توانبخشی است. برای تسهیل انتقال مبتلایان به سکتة مغزی از مراکز مراقبت حاد به جامعه و برای اطمینان از تداوم مراقبت‌ها، برنامه‌های حمایتی اولیه بعد از ترخیص باید اجرا و ارزیابی شوند. هدف از مطالعه حاضر، تعیین تاثیر آموزش مراقبت از خود بر توانبخشی مبتلایان به سکتة مغزی همی پلژیک ترخیص شده از بیمارستان بود.

روش بررسی: این مطالعه تجربی روی ۸۰ بیمار که به طور تصادفی به دو گروه ۴۰ نفری مطالعه و شاهد تقسیم شده بودند، انجام گرفت. در مرحله اول، اطلاعات مربوط به مشخصات فردی و توانایی عملکرد واحدهای مورد پژوهش دو گروه به وسیله پرسشنامه جمع‌آوری شد. سپس به گروه مورد آموزش مراقبت از خود جهت توانبخشی داده شد. مرحله دوم پژوهش برای گروه مورد ۴۵ روز پس از آخرین جلسه آموزش مراقبت از خود انجام شد. گروه شاهد نیز بعد از ۴۵ روز از آزمون نوبت اول ارزیابی مجدد شدند. یافته‌ها: نتایج نشان داد بین میانگین امتیازات کسب شده در حیطه‌های مختلف عملکرد واحدهای مورد پژوهش گروه مورد قبل و بعد از آموزش اختلاف آماری معنی‌داری وجود دارد. همچنین اختلاف آماری معنی‌داری بین عملکرد گروه مورد بعد از آموزش و گروه شاهد بعد از زمان آموزش وجود دارد. آزمون آماری t مستقل نیز نشان‌دهنده افزایش میزان عملکرد گروه مورد بعد از آموزش نسبت به گروه شاهد بعد از زمان آموزش می‌باشد ($P < 0.001$).

نتیجه‌گیری: آموزش مراقبت از خود به مبتلایان به سکتة مغزی همی پلژیک، منجر به بهبود عملکرد در این بیماران می‌گردد و همچنین احتمال بروز عوارض و بازگشت دوباره بیماران به بیمارستان را کاهش می‌دهد.

واژگان کلیدی: مراقبت از خود، توانبخشی، همی پلژیک، سکتة مغزی.

مقدمه

یکی از شایعترین بیماری‌ها که منجر به ناتوانی می‌گردد، سکتة مغزی است (۱). سکتة مغزی اولین اختلال قلبی عروقی در ایالات متحده و در جهان می‌باشد. در هر سال ۵۰۰ هزار نفر برای اولین بار دچار سکتة مغزی شده، صد هزار نفر دچار

سکتة مجدد گردیده و تقریباً ۱۶۰ هزار نفر در اثر سکتة مغزی جان خود را از دست می‌دهند (۲). در ایران آمار دقیقی در خصوص شیوع سکتة‌های مغزی و مرگ و میر ناشی از آن در دسترس نمی‌باشد. امروزه با توجه به پیشرفتهای موجود در تشخیص و درمان، با تعداد بیشتری از این بیماران نسبت به گذشته روبرو هستیم (۳). سالانه بیش از ۴۰۰ هزار نفر پس از برطرف شدن سکتة مغزی از بیمارستان مرخص می‌گردند (۴). علاوه بر مرگ ناشی از این بیماری‌ها، اختلالات و معلولیت‌های جسمانی به جا مانده از این بیماری‌ها، از لحاظ مراقبت‌های